

คำนิยาม

หากเปรียบเทียบชีวิตเป็นดั่ง "จิ๊กซอว์" อย่างที่คิมรันโดได้บอกไว้ ชีวิตในช่วงวัยรุ่นก็คงเป็นช่วงหนึ่งที่ต่ออยากที่สุด เป็นช่วงแห่งการค้นหาตัวเอง ที่ไม่แน่ใจว่าจะเลือกเดินทางใด หรือจะต่อจิ๊กซอว์ชีวิตให้ออกมาเป็นแบบไหน แต่ก็ก็เป็นช่วงที่สนุกและท้าทายมากที่สุดช่วงหนึ่งเช่นกัน

ในฐานะของคนคนหนึ่ง que เลือกต่อจิ๊กซอว์ชีวิตตามแรงพลังฝันของตนเอง เลือกทำตามสิ่งที่หัวใจเรียกร้องโดยไม่สนว่าอาชีพที่ทำอยู่นั้นจะมั่นคงแค่ไหน หนังสือเล่มนี้คือเพื่อนคนหนึ่ง que เข้าใจ และสามารถตอบคำถามที่คนมากมายสงสัย อยู่เสมอว่า ทำไมผมถึงตัดสินใจที่จะมาอยู่ตรงจุดนี้ แทนที่จะไปทำอาชีพที่คนในสังคมส่วนใหญ่มองว่า "ดี" และ "เหมาะสม" กับปริญญาบัตรที่ได้รับมาให้มากกว่านี้

คิมรันโดกล่าวไว้ว่า "สิ่งที่คนหนุ่มสาวขาดไปไม่ใช่ความสามารถ ใบประกาศนียบัตร หรือหน่วยกิตของวิชาต่างๆ แต่มันคือการทบทวนตัวเอง" หลายคนเผลอใช้ชีวิตไปโดยที่ไม่ได้เข้าใจว่าตัวเองมีความต้องการอย่างไร ไม่ได้ลองวิเคราะห์ดูว่าสิ่งที่ทำอยู่นั้น มันคือสิ่งที่ทำให้เรามีความสุขจริงหรือไม่ สิ่งที่คุณจะได้จากหนังสือเล่มนี้ไม่ใช่ "คำตอบ" ว่าอะไรคือสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับตัวคุณ แต่จะเป็น "โอกาส" ในการได้ลอง "ทบทวนตัวเอง" นี้แหละ

ทบทวน... ไม่ใช่เพื่อไม่ให้ต้องเจ็บปวดกับอะไรอีกเลยในชีวิต แต่เพื่อให้เจ็บปวดกับสิ่งที่ควรค่าแก่การเจ็บปวดเท่านั้นและไม่ต้องเจ็บโดยไม่จำเป็นอีก

ความจริงแล้วผมเชื่อว่า ไม่ใช่แค่วัยรุ่นหรอกที่เจ็บปวด ผู้ใหญ่หลายคนถ้าได้อ่านหนังสือเล่มนี้ก็คงจะรู้สึกเจ็บปวดไม่แพ้กัน จากคำพูดของคิมรันโดที่สะท้อนชีวิตและปัญหาที่คล้ายกันของคนมากมายในปัจจุบัน ที่อาจกำลังหลงทางไปกับกระแสสังคม หรือกำลังรู้สึกเหน็ดเหนื่อยและสับสนกับชีวิตตัวเอง หรือผิดหวังซ้ำไปซ้ำมา แต่ถ้าใครอ่านแล้วรู้สึกเหมือนโดน "แทงใจดำ" ก็นับว่าเป็นสัญญาณที่ดี ที่เรายังเจ็บแปลบกับเรื่องราวแบบนี้ได้ เพราะมันแสดงว่า เรายังไม่ได้ชินและซาไปกับชีวิตซะทีเดียว

ไม่ว่าจิ๊กซอว์ชีวิตของคุณในตอนนี้อะไรจะมีรูปร่างหน้าตาอย่างไร ผมเชื่อว่า เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด คือจิ๊กซอว์ชิ้นเล็กๆ อีกชิ้นที่หลายคนน่าจะกำลังหาอยู่ เพื่อต่อภาพชีวิตให้สวยงามชัดเจน และเป็นรูปเป็นร่างมากยิ่งขึ้น

ในเมื่อมันอยู่ตรงหน้าแล้ว ก็อย่ารอช้าอีกเลยครับ

ณัฐ ศักดาทร

นักร้อง-นักแต่งเพลง

ผู้เขียนมองทุกอย่างจากทุกมุม

Wise men learn from others' mistake. Fools by their own.

คนฉลาดเรียนรู้จากความผิดพลาดของผู้อื่น คนโง่ต้องลงเองเจ็บเองจึงจะชั่ง หนังสือเล่มนี้บอกเล่าเรื่องราว ความเจ็บปวด เคืองคว้าง และว่าวุ่นที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นทุกยุค ไม่ว่าจะเป็นการที่เราควรเก่งด้านไหนหรือจะเรียนอะไรดี แต่ก็มิได้ข่มขู่ให้ตื่นกลัว หากแต่ส่งเสียงเตือนให้เรียนรู้และยอมรับอย่างมีสติ พร้อมมอบเข็มทิศ ไล่เกาะาะ ติดอาวุธให้น้องๆก้าวผ่านช่วงวัยรุ่นได้อย่างสวยงาม และมันคงด้วยตนเอง พี่แนนขอส่งกำลังใจให้ทุกวัยทุกรุ่น "ฮึด ถึก และลุย" ผู้สู้ความฝันที่เป็นจริง

ครูพี่แนน อริสรา ธนาปกิจ

คิมรันโดบอกไว้ว่า "เงินก็เหมือนกับเช็ทซ์ ถ้าหมกมุ่นจนเกินพอดีชีวิตอาจพังพินาศได้"
นี่แหละ ทางสว่างแห่งชีวิตผม --- คิมรันโด ผมรักคุณ

จอห์น วิญญู วงศ์สุรวัฒน์

คำนำสำนักพิมพ์

ความฝันก้อนใหญ่ที่สุดในชีวิตของคุณคืออะไรครับ?

ถ้าตอนนี้คุณอายุ 20 ปี ก็ยินดีด้วยที่คุณยังมีเวลาอีกมากที่จะตามหาความฝันแล้วทำให้มันกลายเป็นจริง

....

เพราะเป็นวัยรุ่นจึงเจ็บปวด ถูกเขียนขึ้นมาสำหรับนักศึกษา ที่ยังคงสงสัยว่าหลังเรียนจบจะทำอย่างไรต่อไป หนังสือเล่มนี้อาจไม่มีคำตอบสำเร็จรูปให้คุณภายในสามนาที แต่ยืนยันว่ามีคำตอบปลายเปิดให้คุณได้ค้นหาว่าจะผ่านช่วงวัยเรียน วัยทำงาน และวัยผู้ใหญ่ เพื่อสร้างฝันให้เป็นจริงได้อย่างไร

ถ้าตอนนี้คุณอายุ 20 ปี นาฬิกาชีวิตของคุณจะอยู่ที่ 6 โมงเช้า เป็นช่วงที่พระอาทิตย์ขึ้นพอดี

ถ้าคุณอายุ 30 ปี นาฬิกาชีวิตของคุณจะอยู่ที่ 9 โมงเช้าเป็นเวลาของการเริ่มทำงาน

และถ้าคุณอายุ 40 ปี นาฬิกาชีวิตของคุณจะอยู่ตอนเที่ยงตรง เป็นช่วงเวลาพักสั้นๆ ที่มีค่าก่อนกลับไปสู่วัยชีวิตอีกครั้ง

และถ้าคุณอายุ 60 ปี นาฬิกาชีวิตจะอยู่ที่ 6 โมงเย็นเป็นช่วงเวลาหลักเลิกงานและสามารถมองเห็นพระอาทิตย์กำลังอัสดง

คำถามที่สำคัญคือ คุณเดินไปถูกทางหรือเปล่า?

โชคดีเหลือเกินที่ทุกสิ่งทุกอย่างของการค้นหาตัวเองและทำความฝันให้เป็นจริงบรรจุอยู่ในหนังสือเล่มแล้ว

ขอให้สนุกกับการค้นพบตัวเองนะครับ

springbooks

มีนาคม 2555

<http://www.facebook.com/springbooks>

คำนำผู้เขียน

จงจำไว้ คุณงดงามเป็นประกาย

“ความเป็นหนุ่มสาวไม่มีค่าอะไร”

นี่คือคำกล่าวของจอร์จ เบอ์นาร์ด ชอว์ (George Bernard Shaw) ซึ่งอาจเป็นเรื่องจริง แต่ผมกลับคิดว่า วัยหนุ่มสาวสำคัญมาก สำคัญที่สุด ความเป็น “หนุ่มสาว” แห่งชีวิตได้ผลิบานสะพรั่งในช่วงเวลานี้ เป็นช่วงที่สำคัญมาก สำคัญที่สุดในชีวิตก็ว่าได้

ทุกครั้งที่คุณใหญ่เห็นคุณ เขาจะเหลือบมองท้องฟ้าพร้อมกับพูดด้วยน้ำเสียงเสียดายปนอิจฉาว่า

“เป็นช่วงเวลาที่ดีจริงๆ!”

ใช่ วัยนี้อาจเป็นช่วงเวลาที่ดี

เป็นดังอัญมณีที่ไม่สามารถตีราคาได้จากประกายแวววับนั้น ถ้าคุณเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัย นับเป็นเรื่องที่น่ายินดีเพราะมหาวิทยาลัยจะช่วยเจียรไนอัญมณีให้เจิดจรัสยิ่งขึ้น เป็นสถานที่ที่คุณจะค้นพบ “ตัวเองได้มากที่สุด” ทำให้คุณสังเกตเห็นสิ่งที่ไม่เคยเห็นมาก่อนตามรั้วมหาวิทยาลัย และเห็นถึงความเขียวชอุ่มของต้นไม้ที่อยู่ตามทางเดิน มหาวิทยาลัยจึงเป็นสถานที่ที่เหมาะสมแก่การขัดเกลาคนหนุ่มสาวอย่างคุณ

ในทางกลับกัน วัยนี้คือเวลาที่อยู่ในช่วงเวลาที่ยากลำบากมาก ความวิตกกังวลของคุณหนักหนาเกินที่จะถ่ายทอดเป็นคำพูดได้ ผู้ใหญ่อาจกระทบกระเทือนว่า “เธอจะต้องกังวลใจอะไร?” หรือ “ตอนฉันอายุเท่าเธอ ฉันลำบากกว่านี้เยอะ” คนวัยยี่สิบหรือนักศึกษาทั่วไป อาจได้รับการยอมรับจากสังคมว่าเป็นผู้ใหญ่ ทว่าความจริงแล้วแทบไม่มีใครได้เตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้ใหญ่เลย เป็นเพียงช่วงเวลาที่มีปัญหาวิรุง ซึ่งเคยถูกเลื่อนออกไปด้วยเหตุผลที่ว่าต้องเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัย กำลังจะระเบิดออกมาเป็นเสียงๆ เป็นช่วงเวลาที่ชีวิตถูกสั่นคลอน เป็นช่วงที่ปราศจากความสมดุลในชีวิต เป็นทั้งช่วงที่เจิดจรัสที่สุด และมีดมืดที่สุด

นอกจากนี้ยังถูกค่านิยมของสังคมตีกรอบบังคับว่า วัยนี้ควรเริ่มประสบความสำเร็จได้แล้ว แต่เนื่องจากคนหนุ่มสาวส่วนมากยังไม่หยั่งรู้พลังที่ยิ่งใหญ่ของตัวเองจึงทำให้รู้สึกท้อทรมาน แม้จะเป็นเพียงช่วงเวลาสั้นๆ แต่ก็อยากผ่านพ้นให้เร็วที่สุด ในช่วงชีวิตที่ไม่อาจต้านทานกระแสลมแรงก่อนเปลี่ยนเข้าฤดูใหม่ได้ จึงปล่อยให้เวลาที่ดีที่สุดให้หมดไปอย่างไร้ค่า ปกปิดความซึ้งใจของตัวเอง ทำให้ตัวเองดูฉลาด แต่ถ้าวางทบทวนดูให้ดีแล้วจะพบว่า สิ่งที่เราสร้างพยายามทำไปทั้งหมดนั้นแทบไม่มีค่าอะไรเลย

คนหนุ่มสาวถูกแทรกแซงทำให้ไขว่ไขว่ได้ง่าย ผมอยากโอบกอดพวกคุณที่กำลังเจ็บปวดด้วยคำปลอบใจที่แสนอ่อนโยน อยากกระตุ้นพวกคุณด้วยภาษาที่อบอุ่นและเรื่องราวที่จริงใจ ผมอยากให้คุณตั้งใจที่ร้อนแรงแก่วิรุงทั้งหลาย เพื่อให้ทุกคนสามารถดำเนินชีวิตผ่านช่วงเวลานี้ไปได้อย่างสนุกสนาน

บทความที่ผมเขียนขึ้นนี้เขียนไปด้วยความหวัง แต่ไม่ใช่บทความแบบมองโลกในแง่ดีที่ว่า “อย่าห่วงไปเลย เธอทำได้!” หรือบทความที่แนะนำให้เพิ่มความสามารถด้านต่างๆ ผมถ่ายทอดเรื่องราวจากหัวใจ ซึ่งจะช่วยให้คุณร้องไห้ และ

ช่วยคลายความเจ็บปวดที่หลบซ่อนอยู่ในจิตใจ ผมอยากวาดภาพอนาคตที่แท้จริงให้แก่คุณ ซึ่งถูกสังคมตีกรอบว่า จะต้องรีบหางานให้ได้เร็วที่สุด

ในฐานะที่ผมเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย เป็นนักการศึกษา ผมเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างดี จึงอยากปลอบโยนคุณด้วยความห่วงใย และอยากท้วงติงเมื่อคุณหลงผิดไป

เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้จึงเกี่ยวข้องกับ “การค้นหาคำรู้ที่ยิ่งใหญ่” “การมีความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่” และ “การมีความฝันที่ยิ่งใหญ่” แต่ผมไม่ได้เขียนเรื่องเหล่านี้ขึ้นจากความคิดเห็นของตัวเองเท่านั้น ผมได้รวบรวมข้อมูลต่างๆ ผ่านการพูดคุยกับหนุ่มสาวโดยตรงผ่านบล็อกส่วนตัว มิโนโฮมเพจ ทวิตเตอร์ ฯลฯ และทำแบบสำรวจนักศึกษาทั่วประเทศ 1,000 คน (ผลสำรวจผ่านเอ็มเบรน บริษัทผู้เชี่ยวชาญด้านการทำสำรวจผ่านสื่อออนไลน์)

ในอนาคต ผมอยากเป็นนักการศึกษาที่เป็น “อาจารย์ที่แท้จริง” ไม่ใช่อาจารย์ที่มีอำนาจในมหาวิทยาลัย ผมจึงอยากถ่ายทอดเรื่องราวของคุณพ่อลูกสอง และรุ่นพี่ชีวิตคนหนึ่งให้คุณได้ฟัง เรื่องบางเรื่องอาจดูอวดเก่งไปบ้าง เรื่องบางเรื่องก็น่าอายจนแทบแทรกแผ่นดินหนี แต่มันคือประสบการณ์ที่ผมเรียนรู้ผ่านช่วงวัยเยาว์ของตัวเอง

ถ้าผมไม่ได้ประกอบอาชีพที่พบเจอวัยรุ่นหนุ่มสาวทุกวัน ถ้าไม่ได้รู้สึกเป็นห่วงพวกคุณ ผมคงไม่สามารถถกถ่วงความคิดจนกลายเป็นตัวอักษรในหนังสือเล่มนี้ได้ ผมหวังว่าบทความที่เขียนขึ้นเพื่อคนหนุ่มสาววัย 20 ปี จะเข้าถึงความปรารถนาของนักศึกษาสมัยนี้ แต่ถ้าคุณไม่ใช่นักศึกษา ผมก็หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะสร้างแรงบันดาลใจให้คุณค้นพบจุดยืนของตัวเอง

ผมอยากให้คุณใจเย็นลงสักนิด อย่าเป็นพ่อค้าที่มุ่งหวังกำไรแค่ 1 เปอร์เซ็นต์ แต่จงเป็นนักลงทุนที่รู้จักการรอคอยโอกาสซื้อขาย อย่าเป็นนักกรีฑา 100 เมตร ผู้ใจนทะยานเข้าสู่เส้นชัยอย่างสุดกำลัง แต่เมื่อถึงเส้นชัยแล้ว ก็แทบหมดสิ้นเรี่ยวแรง ค่อยๆ ก้าวเดินไปสู่เป้าหมายที่ตัวเองปรารถนา ไม่ต้องรีบร้อน

แม้จะเป็นแค่ในนาม แต่คุณก็คือวัยรุ่นที่หัวใจยังเต้นอยู่ จงค่อยๆ ก้าวเดินไป ผมหวังว่าถ้อยคำหนึ่งจากหนังสือเล่มนี้ จะทำให้คุณค้นพบแนวทางชีวิตของตัวเอง

ฤดูหนาว ค.ศ. 2010

คิมรันโด

01 นาฬิกาชีวิต: ตอนนีชีวิตของคุณก็โหมงแล้ว?

บนโต๊ะทำงานของผมนีนาฬิกาตายตั้งไว้อยู่หนึ่งเรือน ความจริงแล้วนาฬิกาเรือนนี้ยังใช้งานได้ดีอยู่ แต่เพราะผมเอาถ่านออก เข็มของมันจึงหยุดนิ่งอยู่กับที่ นาฬิกาเรือนนี้ไม่ได้มีหน้าที่เพียงแค่ประดับโต๊ะทำงานเฉยๆเท่านั้น เพราะเมื่อครบรอบวันเกิดของผมในทุกปี ผมจะหมุนเข็มนาฬิกาให้เคลื่อนไปข้างหน้า 18 นาที

1

เวลาของชีวิตหมุนผ่านไปเร็วเสมอ เพียงแค่ชั่ววูตใจคำนำหน้าชื่อของเราก็ถูกเปลี่ยนเป็นนาย K เสียแล้ว วันพรุ่งนี้และวันมะรืนเดินทางมาถึงอย่างเจียบังัน ไม่นานนักอายุของเราก็ย่างเข้าสู่ “หลักสามสิบ” ก่อนถึงช่วงอายุนี้ หากชีวิตปราศจากการวางแผนที่มุ่งมั่น หรือไม่อาจทำให้ความฝันใดๆ ลุล่วงเป็นจริงได้ พลังชีวิตที่เคยมีอยู่อย่างเต็มเปี่ยมก็จะมอดมลายหายไป ท้ายที่สุดก็ทำได้แค่เพียงคร่ำครวญต่อเวลาที่หมดไป และต้องยอมจำนนต่อชีวิตที่เป็นอยู่อย่างไม่มีเงื่อนไข และแล้ววัยสามสิบก็เริ่มต้นขึ้น

ชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยดำเนินไปอย่างเร่งรีบ ทุกคนจำเป็นต้องคำนวณหน่วยกิต วิชาเอก วิชาโท อย่างรอบคอบ เพื่อจะได้จบปริญญาตรีภายในเวลา 4 ปี ทว่าในยุคปัจจุบัน การหางานเต็มไปด้วยการแข่งขันที่ดุเดือด ความรู้ในรั้วมหาวิทยาลัยเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ หลายคนจึงพยายามเพิ่ม “ความสามารถ” และหาประสบการณ์เสริม อาทิ การเรียนกวดวิชา การฝึกงาน การทำงานพิเศษ ฯลฯ บางคนอาจไปเป็นนักเรียนแลกเปลี่ยนที่ต่างประเทศสักเทอมหรือสองเทอม นักศึกษาชายต้องไปเกณฑ์ทหาร ส่วนคนที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ติด พักการเรียน หรือเปลี่ยนวิชาเอก อาจใช้เวลาเพิ่มขึ้นอีก 1-2 ปี หลังจากเรียนจบก็ยังคงต้องเรียนเพิ่มเพื่อเตรียมสอบคัดเลือกเข้าทำงาน หรือเรียนต่อต่างประเทศ พอรู้ตัวอีกที เข็มของอายุก็ชี้ไปที่เลขสามแล้ว

แม้จะไม่ใช่นคนที่กำลังเผชิญหน้ากับวัยสามสิบ วัยรุ่นส่วนใหญ่ต่างก็หวาดกลัวต่อความรวดเร็วของเวลานักศึกษาชั้นปีที่ 2 กังวลใจต่อการเรียน จนลืมความสนุกของชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยไปจนหมด หรือนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่เอาแต่ครุ่นคิดถึงชีวิตหลังเรียนจบซึ่งกำลังจะเกิดขึ้นอย่างพะว้าพะวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบัณฑิตจบใหม่ที่กำลังว่างงานอยู่ ทุกวันของพวกเขาผ่านไปอย่างร้อนใจและท้อแท้ หากทุกคนใช้ชีวิตรีบเร่งมากขนาดนี้ แล้วจะลดความหวาดกลัวต่อความล้มเหลวหรือความสำเร็จในชีวิตได้จริงหรือ? ถ้าคิดดูให้ดีจะพบว่า ความปรารถนาของพวกเขาเหล่านั้นแต่เป็นเรื่องฉาบฉวย ไม่ว่าจะอยากประสบความสำเร็จเร็วๆ อยากได้งานดีๆ ก่อนใคร...และไม่แน่ว่าตัวคุณซึ่งกำลังอ่านหนังสือเล่มนี้ อยู่ ก็อาจหวนใจอยู่ลึกๆ ว่า

“อายุขนาดนี้แล้ว แต่ยังไม่ทำอะไรเป็นชิ้นเป็นอันเลย...”

ชีวิตของคุณอายุเท่าไรกันแน่?

เมื่อได้ยินคำถามนี้ครั้งแรกอาจรู้สึกงงได้ ถ้าอย่างนั้นผมขอแจกแจงอย่างละเอียด โดยกำหนดให้ชีวิตของมนุษย์ ตั้งแต่เกิดจนตายให้มีค่าเท่ากับเวลา 24 ชั่วโมงในหนึ่งวัน ตอนนี้ชีวิตของคุณน่าจะตรงกับเวลาใด? เวลาที่เที่ยงตรงซึ่งดวงอาทิตย์ฉายแสงร้อนแรงที่สุด? หรือเป็นเวลายามบ่ายที่ต้องเริ่มทำงานอีกครั้งหลังจากพักกลางวัน?

หากเราลองนำอายุบัณฑิตที่เพิ่งเรียนจบมาดๆในวัยยี่สิบสี่ปี มาคำนวณด้วยสูตรอย่างจริงจัง กำหนดให้อายุขัยเฉลี่ยอยู่ที่ 80 ปี ในเวลา 24 ชั่วโมง คนที่อายุ 24 ปี ซึ่งสามารถมีอายุขัยถึง 80 ปี จะมีนาฬิกาชีวิตตรงกับกี่โมง กี่นาทีกันนะ?

คำตอบคือ 7 โมงเช้า 12 นาที

เวลา เจ็ดโมงเช้า 12 นาที อาจดูเข้ามา แต่เวลาเดียวกันนี้ ใครบางคนอาจกำลังกระวีกระวาดรีบตื่นนอน และใครบางคนที่ชอบนอนตื่นสายอาจกำลังนอนหลับอย่างสบายใจ แต่ทั้งนี้ทุกคนที่อายุ 24 ปีอยู่ในเวลาเดียวกันคือ เจ็ดโมงเช้า 12 นาที

ในฐานะที่ผมเป็นอาจารย์ จึงได้เห็นการเติบโตของคนหนุ่มสาวมากมาย ถ้าเปรียบให้เวลาชีวิตเริ่มต้นที่เจ็ด โมงเช้า 12 นาที จะเห็นภาพได้ชัดเจนที่สุด เพราะอายุ 24 ปี เป็นช่วงเวลาที่มนุษย์ข้ามผ่านวัยเยาว์และความคึกคะนองประสาวัยรุ่นมาจนเกือบหมดแล้ว เป็นช่วงชีวิตที่ต้องเตรียมพร้อมสู่การเป็นส่วนหนึ่งในสังคมอย่างจริงจัง ซึ่งน่าจะตรงกับเวลาออกจากบ้านตอนเช้าไปทำงานพอดี

อายุ 24 ปีตรงกับเวลา

เจ็ดโมงเช้า 12 นาที

เป็นเวลาที่ต้องออกจากบ้านไปทำงานพอดี

ถ้าเช่นนั้นคนอายุ 60 ปี ในวัยเกษียณน่าจะตรงกับเวลาใดกัน? คำตอบคือ หกโมงเย็น เป็นเวลาที่คนส่วนใหญ่ทำงานเสร็จ และกำลังกลับบ้าน หรือไม่ก็กำลังรับประทานอาหารเย็นกับครอบครัวอย่างมีความสุข อายุชีวิตที่คล้ายคลึงกับเวลาในหนึ่งวันแบบนี้ ผมจึงชอบเทียบอายุ 80 ปีกับเวลาในหนึ่งวัน

การคำนวณนาฬิกาชีวิตนั้นง่ายมาก ถ้าเวลา 24 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1,440 นาที ชีวิตที่มีอายุขัย 80 ปี จะมีค่าเท่ากับปีละ 18 นาที

อายุ 10 ปี จึงมีค่าเท่ากับ 3 ชั่วโมง พอใช้สูตรนี้ เราจะสามารถคิดคำนวณเวลาได้ทุกช่วงชีวิต อายุ 20 ปี จะตรงกับเวลา หกโมงเช้า อายุ 29 นาที จะตรงกับเวลา แปดโมงเช้า 42 นาที นาฬิกาชีวิตนี้คำนวณขึ้นจากอายุขัยเฉลี่ย 80 ปี แต่ถ้าในอนาคตอายุขัยเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น อัตราการคำนวณเวลาชีวิตก็อาจเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

เมื่อไม่นานมานี้มหาวิทยาลัยของผมได้จัดงานคืนสู่เหย้าขึ้น รุ่นพี่คนหนึ่งซึ่งมีอายุมากกว่า 60 ปีได้เล่าให้ฟังว่าเขาเป็นอาจารย์มาตลอดทั้งชีวิต จุฬารัฐบาลก็ปรับแผนให้มีการเกษียณงานก่อนกำหนด เขาจึงต้องเกษียณทั้งที่ยังไม่ได้เตรียมตัว ในตอนแรกเขารู้สึกเกลียดชังช่วงอายุที่ว่างเปล่านี้นี้มาก แต่ตอนนี้กลับรู้สึกขอบคุณช่วงเวลานี้เป็นที่สุด เพราะเพิ่งรู้ว่าวัยเกษียณมีชีวิตใหม่ที่เปี่ยมไปด้วยความสุขซ่อนอยู่ด้วย เขาขอบคุณที่ได้พบเจอโลกใบนี้เร็วกว่าเดิมถึง 2 ปี...ผมรู้สึกประทับใจเรื่องราวของรุ่นพี่คนนี้นี้มาก และเผื่อให้โลกใบใหม่เดินทางมาถึงในวันหนึ่งข้างหน้า เพราะตะวันยามเย็นหลังหกโมงสาดแสงเป็นประกายงดงามไม่แพ้ท้องฟ้าเวลาอื่น

คนส่วนใหญ่ที่ได้เห็นนาฬิกาชีวิตของตัวเองล้วนแต่ประหลาดใจ เพราะเวลาที่คำนวณออกมาดูเหมือนจะผ่านไปไม่เท่าไร ตอนที่ผมบอกคนที่อายุ 50 ปีว่า “ตอนนี้นาฬิกาชีวิตของคุณอยู่ที่เวลาบ่าย สาม โมงเย็นนะครับ” เขาลองคำนวณคร่าวๆ ด้วยตัวเองอีกครั้ง แล้วก็พูดขึ้นอย่างตกใจว่า “จริงๆ ด้วยแฮะ” เมื่อผมบอกเด็กอายุ 20 ปีที่เพิ่งเรียนจบส่วนใหญ่มักคิดคล้ายๆ กันว่า “นึกว่าใช้ชีวิตมานานมาแล้วซะอีก ที่เห็นนาฬิกาชีวิตก็เพิ่ง เจ็ด โมงเช้า 20 นาที เท่านั้น”

อายุวัยนี้เป็นช่วงชีวิตที่เพิ่งเริ่มต้นขึ้น อาจคิดว่ากำลังจะสาย แต่เวลาในหนึ่งวันต่อจากนี้ยังคงทอดยาวไม่จบสิ้น

ความรู้สึกที่ว่า “ทุกอย่างมันสายไปแล้ว!” ไม่ได้เกิดขึ้นจาก “ความจริง” แต่เป็นผลมาจาก “ภาพลวงตา” ที่เราสร้างขึ้นเอง ดังนั้นจึงไม่ควรหาข้ออ้างเพื่อลบล้างความตั้งใจ ตอนนี้ไม่มีอะไรที่สายเกินไป แม้จะเป็นเศษเวลาเล็กน้อย แต่ก็สามารถเปลี่ยนแปลงทุกสิ่งทุกอย่างได้เสมอ

3

ขณะนี้เข็มนาฬิกาชีวิตของผมชี้ไปที่เวลาบ่าย สอง โมง 24 นาที ปีนี้ผมอายุ 48 ปีแล้ว แต่นาฬิกาชีวิตก็ยังเดินไปไม่ถึง สอง โมง 30 นาที...ในทุกครั้งที่คิดว่า ยังไม่ได้ทำอะไรเป็นชิ้นเป็นอันเลย ทั้งที่อายุเกือบจะ 50 ปีแล้ว

ผมจะมองไปที่นาฬิกาบนโต๊ะ เพราะเวลาชีวิตในหนึ่งวันของผมยังเหลืออยู่มากมาย ในภาพยนตร์เรื่อง *เบนจามิน บัตตัน* (*The Curious Case of Benjamin Button*) มีบทสนทนาหนึ่งกล่าวไว้ว่า

“ในชีวิตหนึ่ง ไม่มีช่วงอายุใดที่เร็วเกินไปหรือสายเกินไป”